

Frieri och Bröllop.

Den mest viktiga platsen för ungdomens bekantskap med varandra var nag dansbanan. Före den tiden, då lokaler i dansbanor ej var så förekommande, bestod en löge eller på vintertiden en gammal tomstuga till danslokal. Lokalen med dans var i regel endast för de yngre, vad sedan beträffa med äldre, så kunde en dam komma som hembesök till ett ungdomskörs och bekantskap uppstod. Återgående till dansbanan var det gammal gadsed, att "sista valö" = "damarnes valö", då var det för damarna att "bjuda upp", alltså den man som hade den äran, han skulle göra henne sällskap till respektiva hem. Vad det moraliska beträffa, var det ej förr i tiden tillämpligt för en anständig flicka, att laga med kavajuren in i allmänhet tillöt ej föräldrarna, detta. Vets, om först man var gadtänd av dem, samt förlouning skett, då som först hade påken den stora äran. Väremot nu för tiden, medelst barnbidrag, är det helt andra veder.

Luf 71

ACC. N:R M. 11339:2.

Blad
N: 2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Beträffande yttre och inre egenskaper är det ofta som det heter: Likä barn lika bäst. Naturligtvis gjorde föräldrarna i allmänhet ett visst tryck på barnen, att känna sig till de ekonomiska omständigheterna. Ofta var det nog så, att en bondson helst föredrog en hemmansägare. Bland fabriksarb. är detta ej fallet, där spelar utöfande & kärleken den övervägande rollen. I många byar ute på landet är familjerna besläktade, tyvärr. Ja, orsaken är helt enkelt det ekonomiska.

Släktingar, grannar och örniga hade ej något att säga till, om, men däremot föräldrarna, - de som var vakna, var nog de mest angående för barnens giftermål. En viss orsak till att föräldrar ogillade giftermål kunde vara skilda omständigheter, gammal önskan o. s. v. Mångengång då föräldrar befatta sig med barnens giftermål, bleo ej lyckliga äktenskap, där hade skilsmässan i regel sin rat.

S. k. äktenskapsförmedlare kunde vara både män och kvinnor. Var det en man kallades han "bänman". Den s. k. äkt-förmedlingen kunde tillgå på många sätt, huvudsaken var bekantskapen, evär, att de fann intresse för varandra, sedan skötte någon ungdomen om resten.

Frierit hos sina vägar "en blick" och brötag m. m. kan vara tillräckligt för att förändra kärlekslägan, är det så att den motsatta könet blivna bevarat, så kärleken är med, brukas frierit fast någon komma till handling. Men det är ibland frieri som sölas med i flera år, ända till 20 i 25 år. Det kan någon bli till gifte i nämnda fall, endast med få undantag. En vanlig sed är att män skänker gåvor till flickan, allt efter ekonomins ordnas dessa. Vid förlovningen bör bruden betala härens ring, flickan kronaljerens. Hengiften kunde variera allt efter omständigheterna, var flickans föräldras fattiga kunde det vara en enkel möbel, var det mer förvägna bönder var en bra värtigt. Straxt efter brölloppet överfördes hengiften till det nya hemmet.

Till bröllopsfest hölde i första hand storstädning
offa ombesörjning o. s. v. även stakt å bakning. I regel syddes någ
utstyrel av en sammuska. Inbjudan var från budsendning till
grannarna, de avlägsset boende brev, telefon var ofta skänd. Prästen
släkt å grannar blev bjudna. Leden var, att ortens ungdom kom
på kvällen, att se brudparet, en i sänder gick, då fram till ett
fönster eller, där, där brudparet visade sig, å bugade sig, men
naturligtvis ingen inbjudan den kvällen.

S. k. Svenska och mäligyska ordnades av
kamsater. Flickan av sina på arbetsplats. Klädda till hävar
kunde damerna komma dragande fästmän i en hässa. Vid
porten maffags gästerna av "vise värdin" som i regel var en körsant
eller husar. Förningen bestod av färter, ostkaka, bakelser m. m.,
den brukade lämna dagen före av grannar. Först dansade brud-
paret, sedan med övriga, vid lekar gjordes ej någon greysering.
På natten bäddades "systrarbädd", i regel på g. o. h. Efturbålar hölls
i det nya hemmet, de som av skullda orsaker var förhin-
drade närvara på bröllopsfest.